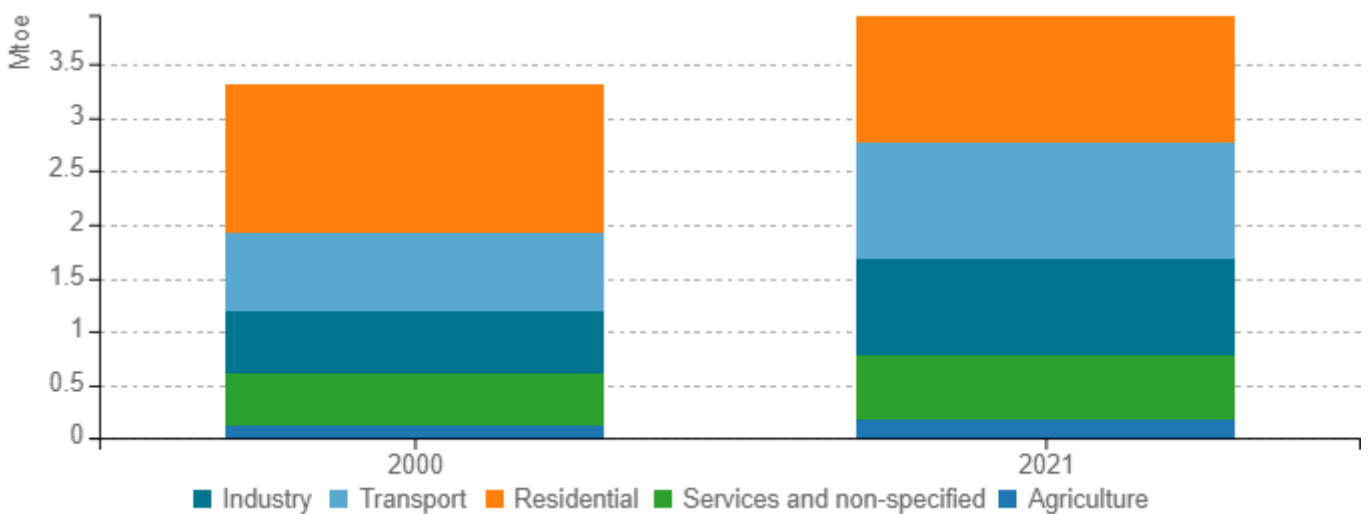

Energy efficiency trends and policies

Overview

Enerģijas galapatēriņš Latvijā 2021.gadā bija 3.95 Mtoe, tā pieaugums, salīdzinot ar 2000.gadu, ir apmēram 20%. 2021.gadā vislielāko daļu no kopējā enerģijas galapatēriņa sastāda mājsaimniecības, kuru devums ir 30%. Mājsaimniecību patēriņa daļa ir samazinājusies par apmēram 12% punktiem. Transporta sektora patēriņa daļa ir pieaugusi no 22.1% 2001.gadā līdz 27.4% 2021.gadā, bet rūpniecības sektora patēriņa daļa ir pieaugusi no 17.5% līdz 22.9%. Atšķirībā no citiem sektoriem mājsaimniecībās enerģijas galapatēriņš šajā laika posmā ir samazinājusies par 14%.

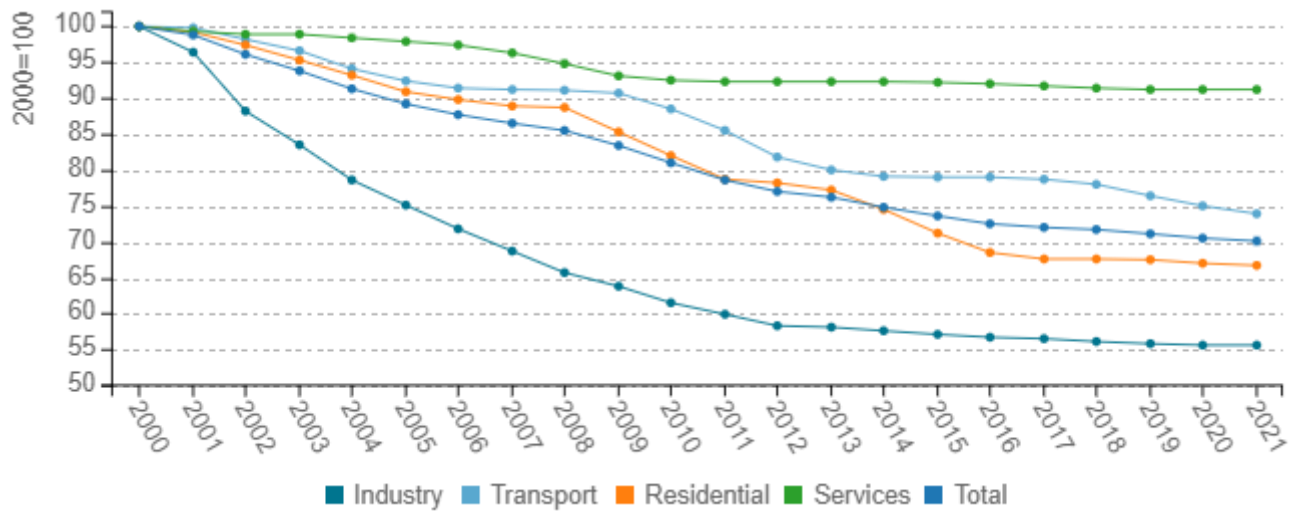
Figure 1: Final energy consumption by sector (normal climate)

Source: ODYSSEE

Enerģijas efektivitāte galapatērētājiem, kas mērīta ar ODEX indikatoru, laika periodā 2000.-2021.gads ir uzlabojusies par 30% (vidēji 1.7%/gadā). Neskatoties uz ekonomikas recesiju 2008.-2011.gadā, rūpniecībā ir noturīga enerģijas efektivitātes uzlabošanās un tā ir vislielākā, salīdzinot ar citiem sektoriem (vidēji 2.8%/gadā). Dažādas īstenotās valsts atbalsta programmas un likumdošanas normu ieviešana dzīvojamo ēku siltumnoturības uzlabošanai ir sekmējušas enerģijas efektivitātes uzlabošanu mājsaimniecībās šajā laika periodā par apmēram 33% (vidēji 1.9%/gadā). Transporta un pakalpojumu sektoros enerģijas efektivitātes uzlabošanās temps 2000.-2021.gadā ir mazāks (attiecīgi vidēji 1.4%/gadā un 0.4%/gadā).

Figure 2: Technical Energy Efficiency Index

Source: ODYSSEE

Energoefektivitātes paaugstināšana ir viena no enerģētikas sektora attīstības galvenajām prioritātēm, kas ļauj samazināt ar enerģijas patēriņu saistītās izmaksas, paaugstina energoapgādes drošuma līmeni, sekmē nacionālās ekonomikas konkurētspēju, tās ilgtspējīgu izaugsmi, vienlaikus sniedzot ieguldījumu SEG emisiju samazināšanā. Nacionālās energoefektivitātes politikas īstenošanā tiek pielietots dažādu rīcībpolitikas instrumentu un pasākumu kopums. To vidū nozīmīga loma ir energoefektivitātes investīciju līdzfinansēšanai (skat. sektoru tabulas) un energopārvaldības sistēmu (EPS) ieviešanai. Atbilstoši Energoefektivitātes direktīvas 2023/1791/ES 8.panta prasībām noteiktais kumulatīvais enerģijas ietaupījuma mērķis 2030.gadā ir 29.522 TWh (2,54 Mtoe). Lai sasniegtu 2020.gada kumulatīvo enerģijas ietaupījuma mērķi (0,8509 Mtoe), tika īstenota gan energoefektivitātes pienākuma shēma, gan alternatīvie pasākumi. Kā energoefektivitātes pienākuma shēmas atbildīgā puse līdz 2020.gada 31.decembrim tika noteikti elektroenerģijas mazumtirdzniecības komersanti, kuru pārdotais elektroenerģijas apjoms bija vismaz 10 GWh gadā.

Table 1: Sample of cross-cutting measures

Measures	NECP measures	Description	Expected savings, impact evaluation
Energoauditi / EPS un energoefektivitātes (EE) paaugstināšana lielajos uzņēmumos	yes	Pienākums noteikts atbilstoši Energoefektivitātes direktīvai 2018/2002/ES. Lielajam uzņēmumam (LU) ir pienākums veikt energoauditu vai ieviest EPS un sniegt ikgadējus ziņojumus par ieviestajiem pasākumiem un iegūtajiem enerģijas ietaupījumiem. LU ir pienākums ieviest vismaz 3 energoaudita / EPS ierosinātos energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus ar vislielāko novērtēto enerģijas ietaupījumu vai ekonomisko atdevi (ja ierosināti tikai viens vai divi pasākumi – tie ir obligāti ieviešami).	Augsta ietekme

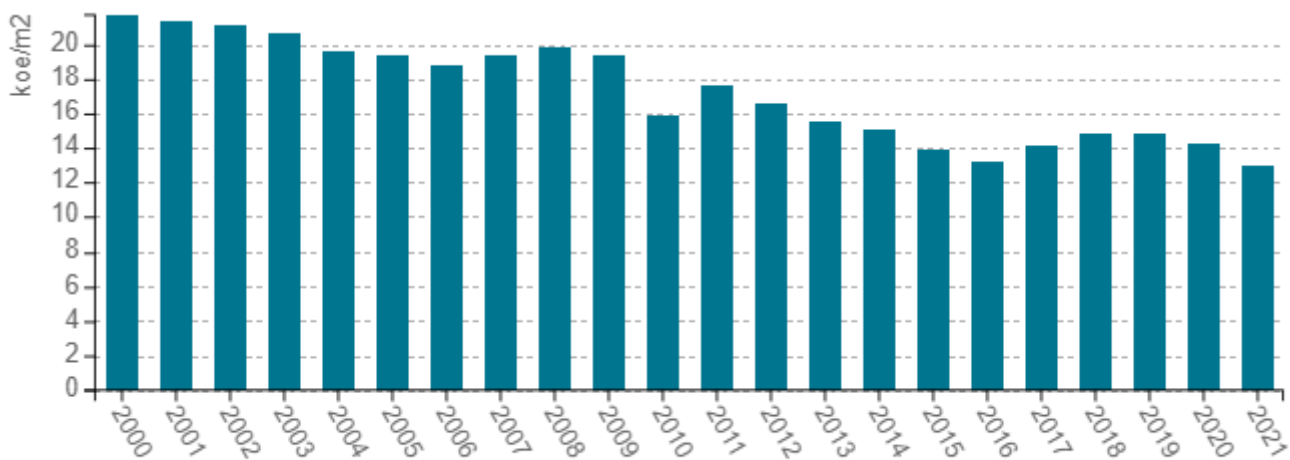
Energopārvaldības sistēmas/energoauditi lielajiem elektroenerģijas patērētājiem	yes	<p>Lielais elektroenerģijas patērētājs (LEP) ir elektroenerģijas lietotājs, kura gada elektroenerģijas patēriņš pārsniedz 500 MWh divos kalendāra gados pēc kārtas. LEP ir pienākums ieviest EPS vai veikt energoauditu un sniegt ikgadējus ziņojumus par ieviestajiem pasākumiem un iegūtajiem enerģijas ietaupījumiem. LEP ir pienākums ieviest vismaz 3 EPS/energoaudita ierosinātos energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus ar vislielāko novērtēto enerģijas ietaupījumu vai ekonomisko atdevi (ja ierosināti tikai viens vai divi pasākumi – tie ir obligāti ieviešami).</p>	Vidēja ietekme
Energopārvaldības sistēmas (EPS) pašvaldībās, valsts tiešās pārvaldes iestādēs un atvasinātās publiskās personās	yes	<p>Obligāta EPS ieviešana ir noteikta valstspilsētās (sertificēta EPS) un novadu pašvaldībās. Tāpat EPS obligāti ievieš valsts tiešās pārvaldes iestādes un atvasinātas publiskas personas, kuru īpašumā vai valdījumā ir ēkas ar 10'000 m² vai lielāku kopējo apkurināmo platību.</p>	Vidēja ietekme

Source: MURE

Buildings

2021.gadā lielākā daļa (64%) no mājoklī patērētās enerģijas tika izmantota apkurei, savukārt siltā ūdens sagatavošanai 20% un ēdiena gatavošanai apmēram 7.2%. Kā parādīts 3. attēlā, specifiskais enerģijas patēriņš apkurei (koe/m²) ir samazinājies no 21.7 koe/m² 2000.gadā līdz 13.0 koe/m² 2021.gadā, pateicoties īstenotiem energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumiem esošajās dzīvojamās ēkās. Tajā pašā laikā enerģijas patēriņš mājoklī elektriskām iekārtām un siltā ūdens sagatavošanai palielinājās attiecīgi par 2.3%/gadā and 0.1%/gadā.

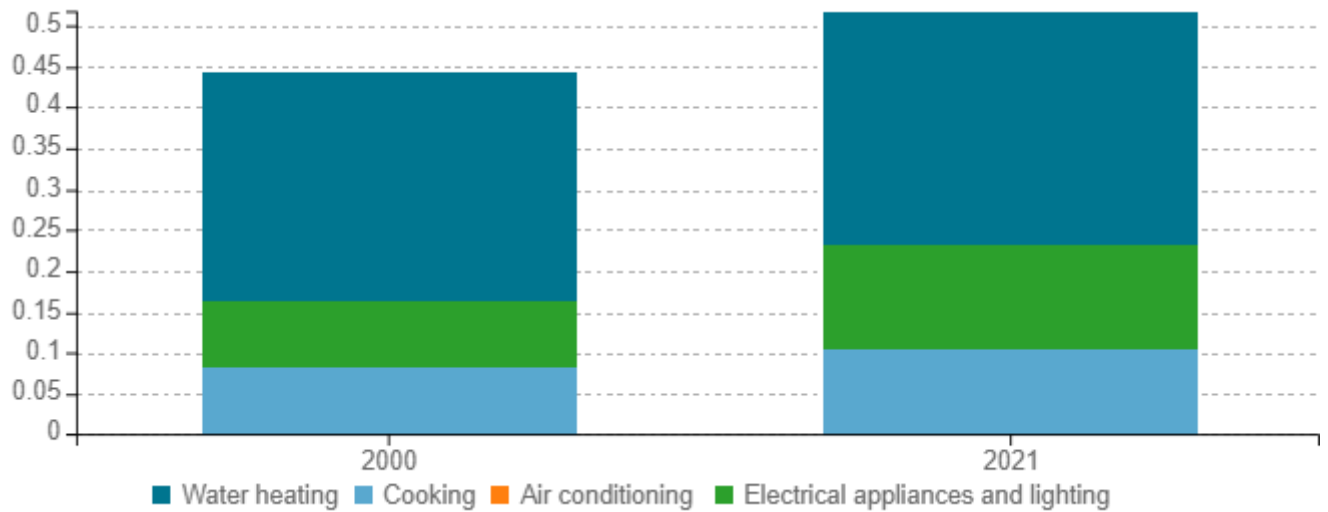
Figure 3: Energy consumption of space heating per m² (normal climate)

Source: ODYSSEE

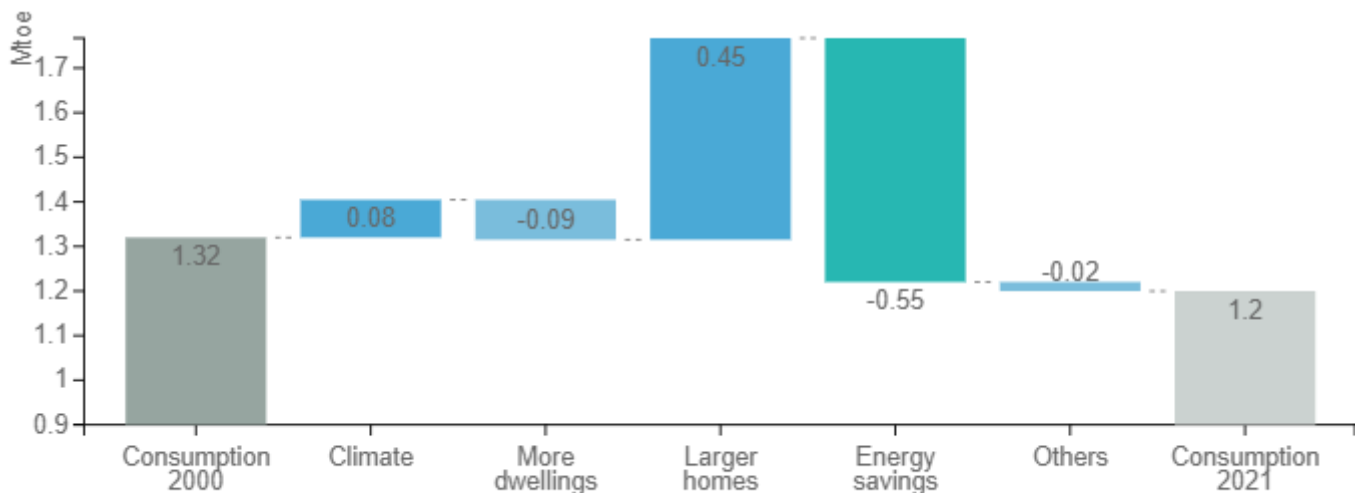
Figure 4: Energy consumption per dwelling by end-use (except space heating)

Source: ODYSSEE

Laika periodā 2000. – 2021.gads mājsaimniecībās enerģijas galapatēriņš samazinājās par 0.12 Mtoe. No vienas puses, divi galvenie virzītājspēki ietekmēja enerģijas patēriņa pieaugumu 2021.gadā, salīdzinot ar 2000.gadu - dzīvojamo māju vidējās platības pieaugums ("larger homes"+0.45 Mtoe) un klimatiskais efekts (+0.08 Mtoe). No otras puses, enerģijas ietaupījumi (0.55 Mtoe) pilnībā kompensē iepriekš minēto enerģijas patēriņa pieauguma faktoru radīto ietekmi. Mājokļu skaita izmaiņu faktors rada mazu (0.09 Mtoe) enerģijas patēriņa samazinājumu.

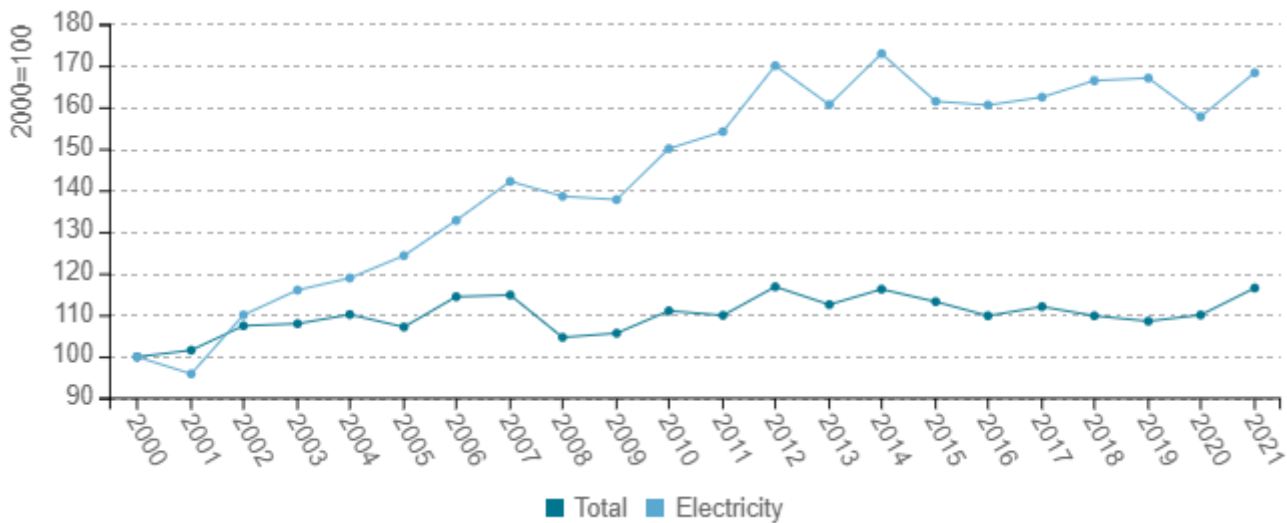
Figure 5: Main drivers of the energy consumption variation of households

Source: ODYSSEE

Enerģijas patēriņš uz strādājošo pakalpojumu sektorā 2000. – 2021.gadu periodā ir pieaudzis par 17%. To lielā mērā ir noteicis elektroenerģijas patēriņa uz strādājošo straujais pieaugums par 70%. Lai gan elektriskās iekārtas kļūst arvien efektīvākās, to skaita straujais pieaugums un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju plaša izmantošana sektora pakalpojumu sniegšanā ir sekmējis elektroenerģijas patēriņa pieaugumu. Digitālo risinājumu ieviešana dažos pakalpojuma segmentos, samazinot strādājošo skaitu, arī ietelmē indikatora vērtību.

Figure 6: Energy and electricity consumption per employee (normal climate)

Source: ODYSSEE

Ēku energoefektivitāte ir viena no nacionālās energoefektivitātes politikas, īpaši NEKP2030, prioritātēm. Ēku energoefektivitātes paaugstināšanai tiek izmantoti dažāda veida – investīciju atbalsts, būvnormatīvi, informācijas – pasākumi. Kopš 1980.gada dzīvojamo ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnikas normatīvo prasību pieaugums ir rezultējies ēkas īpatnējā patēriņa apkurei (kWh/m²/gadā) samazinājumā būvnormatīvu standartam atbilstoši uzbūvētās ēkās: attiecīgi 150-200 (1980), 100-130 (1992), 70-90 (2003), 60-85 (2015), 40 (2021) kWh/m²/gadā. Būtiski, vairāk nekā 90% no daudzdzīvokļu ēku platības ir celtas pirms 2003.gada, līdz ar to tām ir raksturīga zema energoefektivitāte. 2013.gadā pieņemtie Ministru kabineta (MK) noteikumi Nr.383 ieviesa sešas ēku energoefektivitātes klases atkarībā no energoefektivitātes rādītāja apkurei. 2021.gadā tika pieņemti jauni MK noteikumi Nr.222, kuri noteica ēku energoefektivitātes klasifikācijas sistēmu atkarībā no diviem rādītājiem – patēriņš apkurei un neatjaunojamās primārās enerģijas patēriņš. 2020.gada decembrī tika pieņemti MK noteikumi Nr.730 “Ekspluatējamo ēku energoefektivitātes minimālās prasības”. 2014.gada aprīlī Latvijas būvnormatīvā LBN002 “Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika” tika iekļautas tiesību normas, kas izriet no Direktīvas 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti. 2020.gada 1.janvārī stājās spēkā būvnormatīva jaunā redakcija LBN002-19.

Table 2: Sample of policies and measures implemented in the building sector

Measures	Description	Impact evaluation
Atbalsts atjaunojamo resursu izmantošanai dzīvojamās ēkās	Emisijas kvotu izolēšanas instruments 2022.-2024.gados līdzfinansē gan siltumenerģijas ražošanas tehnoloģisko iekārtu iegādi (nomainot iepriekšējās fosilo resursu iekārtas), gan mikroģenerācijas elektroenerģijas ražošanas tehnoloģisko iekārtu iegādi enerģijas ražošanai no atjaunojamiem resursiem.	Augsta ietekme
Dzīvojamo ēku energosertifikācija un ēku energoefektivitātes klases	Atbilstoši jaunajiem MK noteikumiem Nr.222 (2021) tiek novērtēts gan specifiskais energoefektivitātes rādītājs apkurei (A+, A-F klases), gan neatjaunojamās primārās enerģijas patēriņa līmenis (A+, A-G klases). A+ ir brīvprātīgā klase. Specifiskie energoefektivitātes rādītāji apkurei ir noteikti atkarībā no apkurināmās platības, tā sniedzot izmaksu pamatotas vērtības mazākām ēkām. Būvnormatīvs LBN002-19 nosaka, ka dzīvojamām ēkām - jaunbūvēm, kuru būvniecības ieceres apstiprināšanas periods ir no 2021.gada 1.janvāra, ir jāatbilst gandrīz nulles enerģijas ēkām (A klase), ja tas ir tehniski un funkcionāli iespējams vai ja izmaksu-ieguvumu analīze par ēkas kalpošanas laiku nenorāda uz zaudējumiem. Esoša ēka uzskatāma par atbilstošu minimālajām prasībām, ja tā atbilst vismaz "E" klasei. Informācija par energoefektivitātes klasēm un rādītājiem nedzīvojamām ēkām ir sniegta pasākuma SER-LV1705 aprakstā.	Vidēja ietekme
Energoefektivitātes paaugstināšana daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkās	Energoefektivitātes (EE) paaugstināšanas pasākumi daudzdzīvokļu ēkās tika īstenoti ar ERAF līdzfinansējumu Latvijas nacionālo darbības programmu (NDP) ietvaros: (1) 2007.-2013.gadu plānošanas periodā - NDP "Infrastruktūra un pakalpojumi" (tika renovētas 741 daudzdzīvokļu ēka, kā arī 55 sociālās dzīvojamās ēkas), (ii) 2014.-2020.gadu plānošanas periodā - NDP "Izaugsme un nodarbinātība" (pabeidzot programmu, 2024.gadā būs renovētas aptuveni 620 daudzdzīvokļu ēkas). Daudzdzīvokļu ēku EE paaugstināšanas pasākumi turpinās arī 2021.-2027.gadu plānošanas periodā, izmantojot gan Latvijas Atveseļošanas un noturības plāna, gan Kohēzijas politikas programmas finansējumu (skat. pasākumu HOU-LV0793).	Augsta ietekme
Informatīvā programma "Dzīvo siltāk!"	Augstas efektivitātes informatīvā programma, kura, nodrošinot plaši pieejamu, kvalitatīvu un praktisku informāciju par ēkas energoefektivitātes paaugstināšanas labākajiem risinājumiem un sniegtajiem ieguvumiem, kā arī pieejamo atbalsta finansējumu, motivē dzīvojamo ēku dzīvokļu īpašniekus veikt ēkas energoefektīvu renovāciju. Tāpat tiek sniegta informācija par ēkas labas uzturēšanas praksi pēc tās renovācijas.	Vidēja ietekme

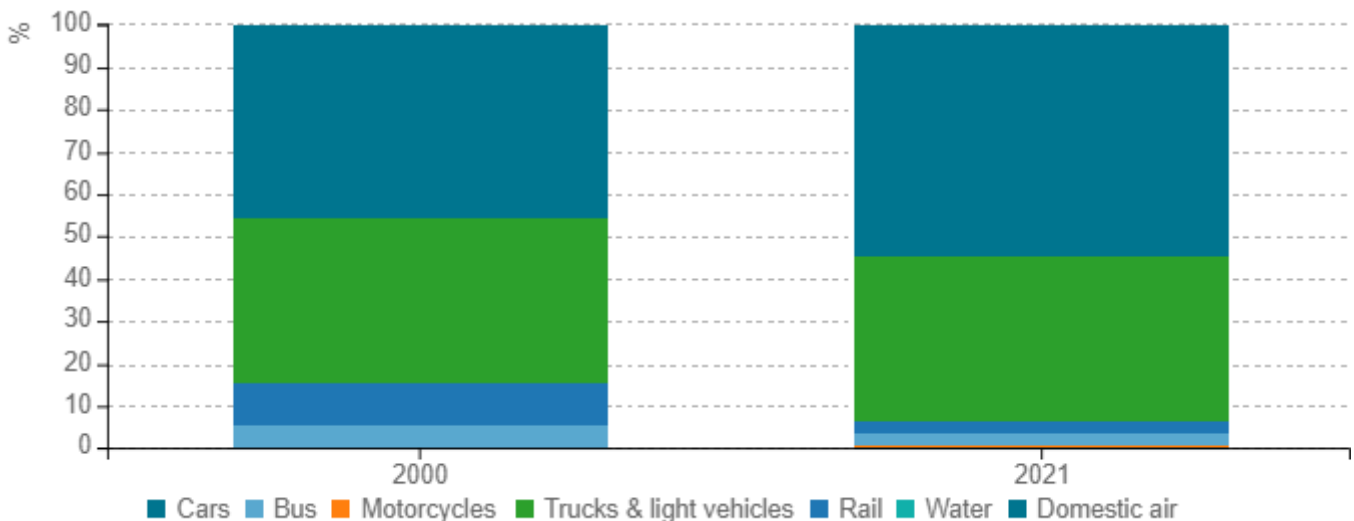
Eneģoefektivitātes paaugstināšana valsts un pašvaldību ēkās	ES fondu 2014.-2020.gadu plānošanas periodā EE paaugstināšanas pasākumi pašvaldību un valsts ēkās tika īstenoti ar ERAF līdzfinansējumu nacionālās darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" ietvarā: skat. pasākumus SER-LV1706 (valsts ēkas) un SER-LV1707 (pašvaldību ēkas). Pasākumi tiek turpināti arī 2021.-2027.gadu plānošanas periodā, izmantojot gan Latvijas Atveseļošanas un noturības plāna, gan Kohēzijas politikas programmas finansējumu.	Augsta ietekme
Latvijas Būvnormatīvs LBN002-19 "Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika"	Būvnormatīvs stājās spēkā 2020.gada 1.janvārī. Jaunajā būvnormatīvā tiešā veidā ir iekļautas prasības specifiskajiem eneģoefektivitātes rādītājiem apkurei (kWh/m2/gadā) jaunbūvēm un pārbūvējamām vai atjaunojamām ēkām. Skat. pasākumus HOU-LV5077 (dzīvojamās ēkas) un SER-LV5086 (nedzīvojamās ēkas).	Augsta ietekme
Eneģoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi izglītības sektora ēkās	ES fondu 2014.-2020.gadu plānošanas periodā nacionālās darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" ietvarā ar ERAF līdzfinansējumu īstenoto komplekso pasākumu vispārējās izglītības, profesionālās izglītības, kā arī augstākās izglītības iestādēs, viena no aktivitātēm bija izglītības iestāžu mācību/studiju ēku un dienesta viesnīcu un to inženiertehnisko un apgaismojuma sistēmu eneģoefektivitātes paaugstināšana. Pasākumi tiek turpināti arī 2021.-2027.gadu plānošanas periodā.	Vidēja ietekme

Source: MURE

Transport

Autotransports patērēja lielāko daļu no eneģijas patēriņa transportā 2021.gadā (96.9%). 2021.gadā pasažieru automašīnas patērēja 54.8% un kravas automašīnas 38.7% no kopējā eneģijas patēriņa transportā. Kravu pārvadājumu pa dzelzceļu samazināšanās dēļ dzelzceļa transporta eneģijas patēriņa daļa kopējā transporta eneģijas patēriņā ir samazinājusies no 9.7% 2000.gadā līdz 2.8% 2021.gadā.

Figure 7: Transport energy consumption by mode

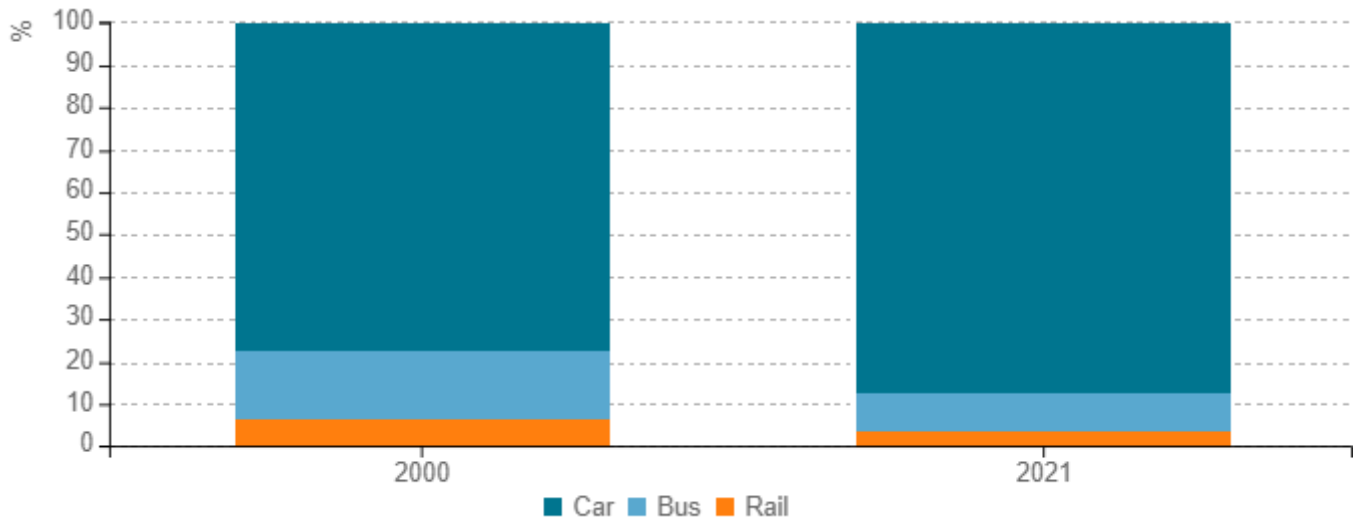

Source: ODYSSEE

Kopš 2000.gada pasažieru satiksme ir pieaugusi par vidēji 0.2%/gadā. Pieaugumu radīja pasažieru automašīnas (+0.7% gadā), turpretim pārvadājumi ar sabiedrisko transportu uzrādīja pretēju tendenci. Pārvadājumi ar autobusiem ir samazinājušies par vidēji 2.5% gadā, savukārt pasažieru pārvadājumi pa dzelzceļu par 2.7% gadā. 2021.gadā pasažieru automašīnas sastādīja 87.5% no pasažieru pārvadājumiem. Jāatzīmē, ka sabiedriskā transporta pārvadājumu rādītājus būtiski ietekmēja Covid-19 pandēmija. Autobusu un dzelzceļa pasažieru pārvadājumu apjomi (pkm) 2021.gadā ir attiecīgi par 46% un 44% mazāki nekā 2019.gadā.

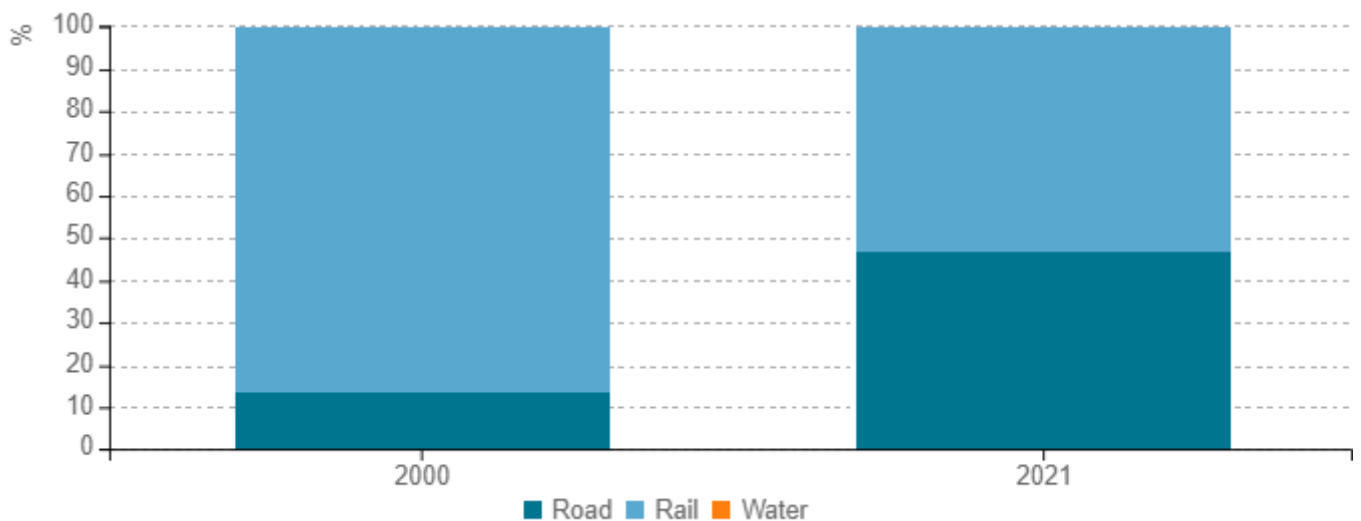
Figure 8: Modal split of inland passenger traffic

Source: ODYSSEE

Kravu pārvadājumos autotransports sastāda 47% 2021.gadā, un tas ir pieaugums par 33% punktiem, salīdzinot ar 2000.gadu. Kravu pārvadājumu pa dzelzceļu daļa kopējos kravu pārvadājumos ir samazinājusies par 33% punktiem. Kravu pārvadājumu apjoms (tkm) ir samazinājies par 0.5%/gadā salīdzinot ar 2000.gadu, galvenokārt dēļ kravu pārvadājumu samazināšanās pa dzelzceļa transportu.

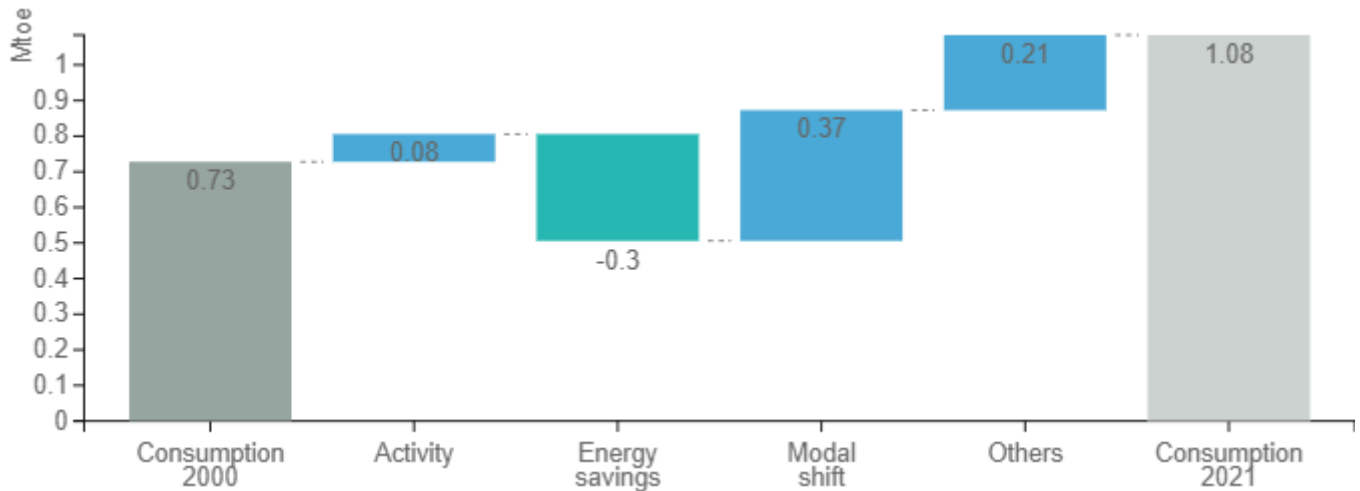
Figure 9: Modal split of inland freight traffic

Source: ODYSSEE

Enerģijas patēriņš transportā kopš 2000.gada ir pieaudzis vidēji par 2%/gadā - no 0.73 Mtoe 2000.gadā līdz 1.08 Mtoe 2021.gadā. Šo tendenci galvenokārt nosaka pasažieru pārvadājumu pieaugums (0.08 Mtoe), kā arī pārslēgšanās kravu pārvadājumos no dzelzceļa uz autotransportu un pasažieru pārvadājumos no sabiedriskā transporta uz privātām automašīnām (0.37 Mtoe). Daļēji šo pieauguma tendenci ir kompensējuši enerģijas ietaupījumi (0.3 Mtoe), kurus deva efektīvāku pasažieru un kravu automašīnu izmantošana.

Figure 10: Main drivers of the energy consumption variation in transport

Source: ODYSSEE

NEKP2030 pasākumi veicina bezemisijas transportu publiskajā, komerciālajā un mājsaimniecību sektoros, transporta multi-modalitāti un videi draudzīgas transporta infrastruktūras attīstību. Tiek izmantots dažādu pasākumu kopums – investīcijas, līdzfinansējums elektrotransportlīdzekļu (ETL) iegādei, normatīvie (standarti, marķēšana, publiskais iepirkums) un fiskālie instrumenti, informācijas un izglītības pasākumi. Ir ieviesta transportlīdzekļa ikgadējā ekspluatācijas nodokļa likme atkarībā no CO2 izmešu daudzuma uz kilometru vieglajiem automobiļiem, kuri pirmo reizi ir reģistrēti pēc 2008.gada 31.decembra, un vieglajiem kravu automobiļiem, kuri pirmo reizi reģistrēti pēc 2011.gada 31.decembra. Autobusiem un kravu automobiļiem ar masu virs 3500 kg piemēro ikgadējo ekspluatācijas nodokļa likmi atkarībā no EURO klases. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā tika veikta ETL ātrās uzlādes infrastruktūras attīstība, nodrošinot pārklājumu valsts mērogā, kas tiek turpināta ar ETL uzlādes tīkla attīstību publiski pieejamās teritorijās.

Table 3: Sample of policies and measures implemented in the transport sector

Measures	Description	Expected savings, impact evaluation
Elektrotransportlīdzekļu ātrās uzlādes infrastruktūras attīstība	ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda nacionālās darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” ietvarā (ERAF līdzfinansējums) tika izveidota ātrās uzlādes infrastruktūra, nodrošinot pārklājumu valsts mērogā. Šobrīd ir uzsākta ETL uzlādes vietu izveide publiski pieejamās teritorijās un ir paredzēta ātrās uzlādes staciju izveide TEN-T ceļu tīklā.	Vidēja ietekme

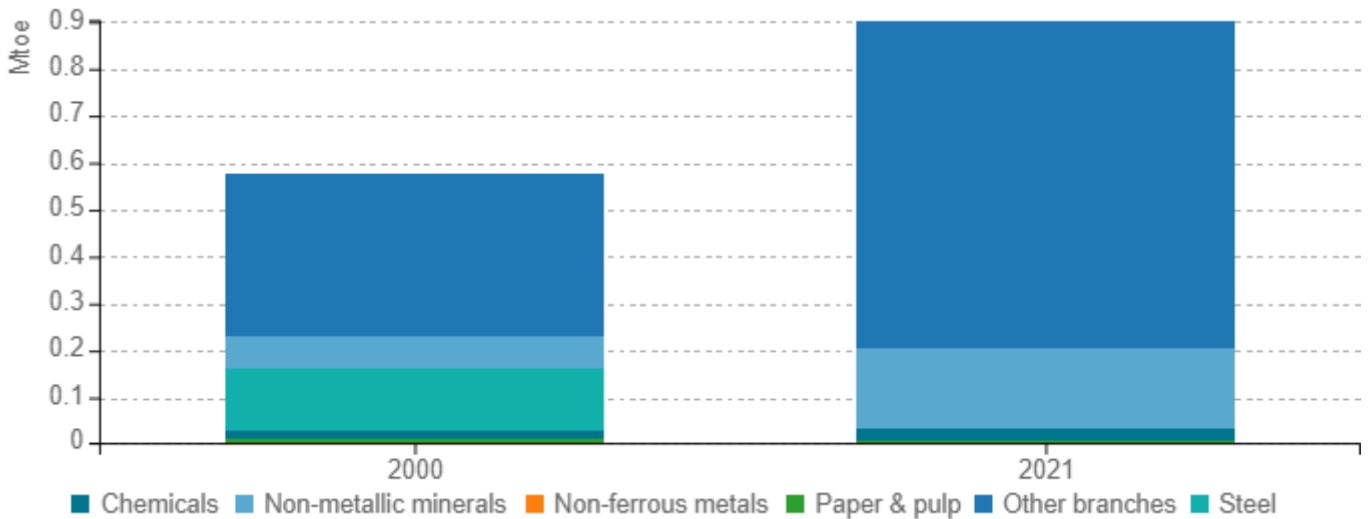
Vieglā automobiļa un kravas automobiļa (ar pilnu masu līdz 3500 kg) ikgadējā ekspluatācijas nodokļa likme atkarībā no automobiļa radītā CO2 izmešu daudzuma uz kilometru.	<p>Veicina automobiļu īpašniekus izvēlēties degvielas patēriņa ziņā efektīvus automobiļus. 2016.gada "Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma" grozījumi (spēkā no 2017.gada 1.janvāra) noteica CO2 izmešu specifiskajā daudzumā balstītās pieejas piemērošanu vieglajiem automobiļiem, kuri pirmo reizi ir reģistrēti pēc 2008.gada 31.decembra. Savukārt 2020.gadā pieņemtie likuma grozījumi (spēkā no 2021.gada 1.janvāra) nosaka, ka CO2 izmešu daudzumā balstītā pieeja tiek piemērota arī kravas automobiļiem ar pilnu masu līdz 3500 kg, kuri ir pirmo reizi reģistrēti pēc 2011.gada 31.decembra.</p>	<p>Vidēja ietekme</p>
Videi draudzīga sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstība	<p>Pasākuma trīs specifiskie mērķi ir: (1) tramvaju līniju tīkla paplašināšana un vagonu skaita palielināšana, (2) videi draudzīgu sabiedriskā transporta autobusu iegāde Latvijas lielākajās pilsētās un (3) jaunu pasažieru elektrovilcienu iegāde (skat.TRA-LV2288), nomainot novecojušo elektrovilcienu parku. Investīcijas tika īstenotas nacionālās darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" ietvarā ES Fondu 2014.-2020.gadu plānošanas periodā (Kohēzijas fonda līdzfinansējums). 2023+ periodā uzmanība ir vērsta bezemisiju transportam (autobusi) pašvaldību funkciju nodrošināšanai (skat.TRA-LV3890) un bezemisiju sabiedriskajam transportam Rīgā un Rīgas reģionā.</p>	<p>Vidēja ietekme</p>
Līdzfinansējums elektrotransportlīdzekļu iegādei (1) fiziskām personām un (2) apstrādes rūpniecības sektoram	<p>Līdzfinansējums tiek sniegts M1 un N1 kategorijas ETL iegādei. Fiziskām personām 2022.-2024.gados atbalstu sniedz Emisiju kvotu izolēšanas instruments, līdzfinansējot jaunu un lietotu bateriju ETL un jaunu ārēji lādējamu hibrīdauto iegādi. Savukārt apstrādes rūpniecības sektoram atbalstu sniedz Latvijas Atveseļošanas un noturības plāns jaunu bateriju ETL iegādei (skat.TRA-LV4492).</p>	<p>Vidēja ietekme</p>

Source: MURE

Industry

Enerģijas galapatēriņš rūpniecībā laika periodā 2000-2021.gads ir pieaudzis no 0.58 Mtoe līdz 0.9 Mtoe (+57%). Patēriņa pieaugumu ir noteikušas galvenokārt divas nozares: ne-metālu minerālu izstrādājumu ražošanas nozare (pieaugums vidēji 4.7%/gadā) un kokapstrādes nozare (pieaugums vidēji 9.2%/gadā). Kokapstrādes nozare patērē apmēram 61% no enerģijas galapatēriņa rūpniecībā.

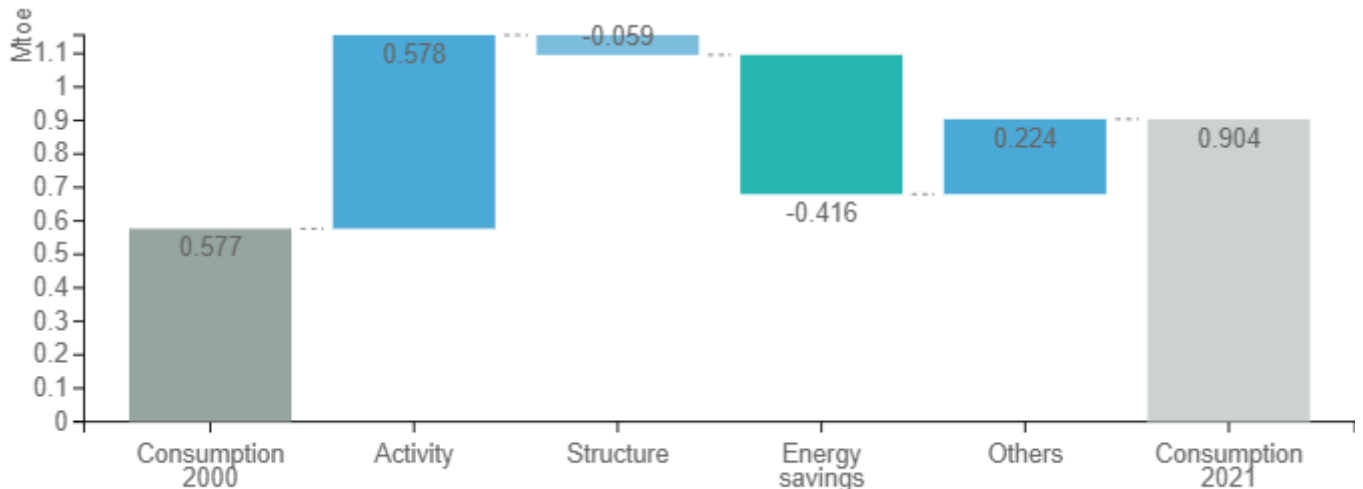
Figure 11: Final energy consumption of industry by branch

Source: ODYSSEE

Kopš 2000.gada enerģijas galapatēriņa rūpniecībā pieauguma (vidēji 2.2%/gadā) virzītājspēki ir ražošanas pieaugums (0.58 Mtoe) un citi faktori (0.22 Mtoe). Apmēram pusi no šo minēto faktoru radītā enerģijas patēriņa palielinājuma kompensēja sasniegtie enerģijas ietaupījumi (0.42 Mtoe), ko sekmēja energoefektivitātes uzlabojumi tehnoloģijās un procesos.

Figure 12: Main drivers of the energy consumption variation in industry

Source: ODYSSEE

Energoefektivitātes veicināšanai rūpniecības sektorā tiek izmantots dažādu (investīciju atbalsts, normatīvie instrumenti, informācijas pasākumi) instrumentu un pasākumu kopums. ES Fondu 2014.-2020.gadu plānošanas periodā atbalsts energoefektivitātes investīcijām apstrādes rūpniecības sektorā tika sniegts nacionālo darbības programmu ietvarā. Savukārt valsts attīstības finanšu institūcija valsts kapitālsabiedrība "ALTUM" piedāvā papildinošus finanšu instrumentus. Nozīmīga ietekme ir obligātajai energoauditu vai energopārvaldības sistēmu ieviešanai lielajos uzņēmumos.

Table 4: Sample of policies and measures implemented in the industry sector

Measures	Description	Expected savings, impact evaluation
Efektīvu energoresursu izmantošana un enerģijas patēriņa samazināšana un pāreja uz atjaunojamiem enerģijas resursiem apstrādes rūpniecības nozarē.	2010.-2015. gadu periodā energoefektivitātes paaugstināšanas investīciju līdzfinansēšana rūpniecības sektorā tika veikta Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (ienākumi no starptautiskās emisiju tirdzniecības atbilstoši Kioto protokola nosacījumiem) ietvarā. Savukārt ES fondu 2014.-2020.gadu plānošanas periodā energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi tika līdzfinansēti nacionālās darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" ietvarā (Kohēzijas fonda līdzfinansējums). Pasākumi ietvēra energoefektivitātes paaugstināšanu gan ražošanas ēkās un to inženiertehniskajās un apgaisojuma sistēmās, gan ražošanas tehnoloģijās un ražošanas procesus nodrošinošo blakusprocesu iekārtās, kā arī atjaunojamo enerģijas resursu izmantošanas pasākumus. EE paaugstināšanas pasākumi turpinās arī 2021.-2027.gadu plānošanas periodā, izmantojot gan Latvijas Atveseļošanas un noturības plāna, gan Kohēzijas politikas programmas finansējumu (skat. IND-LV3885).	Augsta ietekme
ALTUM programmas	Valsts attīstības finanšu institūcija "ALTUM" piedāvā papildinošus pasākumus, piemēram, granti energoauditu veikšanai (skat.pasākumu IND-LV3896), zaļo obligāciju emisiju aizdevumi uzņēmumu energoefektivitātei (IND-LV3877), un citas programmas	Vidēja ietekme
Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi kompleksas atbalsta programmas MVU ieguldījumiem ietvarā	ES fondu 2014.-2020.gadu plānošanas periodā īstenotā pasākuma mērķis bija veicināt apstrādes rūpniecības MVU paplašināšanos un jaunu MVU veidošanos, līdzfinansējot industriālo telpu izveidi vai rekonstrukciju reģionos (ERAF līdzfinansējums). Investīcijas energoefektivitātes paaugstināšanā bija viena no atbalstītajām aktivitātēm.	Vidēja ietekme
Energoauditi / EPS un energoefektivitātes (EE) paaugstināšana lielajos uzņēmumos	Lielajam uzņēmumam (LU) ir pienākums veikt energoauditu vai ieviest EPS un sniegt ikgadējus ziņojumus par ieviestajiem EE paaugstināšanas pasākumiem un iegūtajiem enerģijas ietaupījumiem. LU ir pienākums ieviest vismaz 3 energoaudita / EPS ierosinātos EE uzlabošanas pasākumus ar vislielāko novērtēto enerģijas ietaupījumu vai ekonomisko atdevi (ja ierosināti tikai viens vai divi pasākumi – tie ir obligāti ieviešami).	Augsta ietekme

Source: MURE